

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני כ"א אייר תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא כב | דף הכולל: יומא טז.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ז' "ואם סתמו שלא במינו" עד סעיף ט'.
מוסר: שם עולם - ועוד יש להתבונן' עד 'והנה מתחלה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער יראת שמים עד 'ועתה הטא אזנך'



להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

2138 | ???

עדות מהתופת:

"האמת שאיני יודע אם איני בכלל שופך דמים"



עד ראייה שנכח במקום מספר על מזה שהתרחש ברגעי התופת, בסיומם הפכו המדרגות לשדה קטל

בלתי אפשרי. מאחור זרמו המונים שדחפו קדימה, ומה שראיתי לפני הוא שאנשים נופלים. לא הבנתי מדוע, אך רק בהמשך אגלה שהיו אלו המדרגות, שזכו לכינוי 'מדרגות המוות'. בדיוק כמו בלוויית הרב וואזנר זצ"ל, גם הפעם הקריסה אירעה במדרגות. כנראה שמישהו נפל שם, ואחרים נפלו עליו. הקריסה מאחור כבר הייתה בלתי נמנעת."

האיש מספר כשבכי חונק את גרונו כי "שכבתי על גופות של אנשים. היו מתחתי ילדים, ראיתי פנים שהיו אדומות מצעקות, והן הפכו לכחולות, ולאחר מכן לחיוורות. זה היה זוועה. אנשים צעקו וצרחו, ושתי דקות לאחר מכן הם שכבו על הרצפה רמוסים אך בעיקר שותקים, כשהשקט הזה היה מפחיד יותר מכל".

"כמה דקות זה לקח? איני יודע לתאר. לדעתי לא יותר מ-2-3 דקות, אבל הדחיפות היו בעוצמה בלתי נתפסת. אנשים עברו לי על הראש, ואילולי ניחנתי ב"ה בכוח, לא הייתי מסוגל לקום. אך למען האמת, אין לי ספק שאם הייתי מטר קדימה, שגם אני לא הייתי מצליח להתרומם. זהו מצב שבו דוחפים אותך אלפי

ישראל הרשקוביץ

"כל הארוע הזה לא נמשך על פני יותר מכמה דקות, שהרגישו כמו נצח", כך אומר עד ראייה שנכח במקום, ואשר כמו רבים אחרים - חייו ניצלו בנס רק משום שהוא היה ברגע הקריסה כמה שורות מאחור. "אם הייתי מטר קדימה, אין לי שום ספק שלא הייתי מדבר עמך עכשיו".

האיש, שעדיין מתקשה לדבר גם בשל הפגיעות שספג ברגעים שבהם שכב על הארץ, או על מה שהיה נדמה לו כקרקע, בעוד שהמונים עוברים עליו ומוחצים אותו, מספר כי "אי אפשר אפילו לתאר את התחושה. צעדנו במהירות בשביל, היו שם אלפים לפני ואלפים אחרי. כולם נעו בנחשול אדיר קדימה. לפתע שמעתי צעקות, אם כי הן לא היו שונות מצעקות ששומעים בכל אירוע כזה. 'הצילו', 'אני נחנק', 'אין לי אוויר', אבל את הצעקות האלו שומעים בכל פעם שיש דחיפות, ואנו מורגלים להמשיך בהנחה שעוד רגע האנשים ישתחררו וה'פקק' יעלם. "גם הפעם", הוא מספר, "ניסיתי אמנם לעצור, אך זה היה

אנשים, ומול מאסה כזו אין בן אנוש שיכול לעמוד ולעצור".
"לדעת", הוא מסיים, "הגיע הזמן שנפנים שדחיפות, כאלו שאנו מורגלים לראות אותן מתרחשות פה ושם, אסור שיקרו. בגמרא כבר למדנו על 'פסח מעוכין', והפעם זה לא פסח אלא ל"ג בעומר, ולא אדם אחד אלא 45 איש. והכל לא קרה מקריסה, לא נפלה שום מרפסת ולא התפרקה שום טריבונה. אנשים 'פשוט' דחפו ונדחפו, והתוצאה היא טראגית ברמות שאנו אפילו לא

יכולים לתפוס".

ויש לו גם מסר מצמרר: "האמת, שאיני יודע אם איני בכלל שופך דמים. אני גם דחפתי קדימה, אם כי לא היתה לי ברירה, ובשלב מסויים שכבתי על אנשים שהיו תחתי כשיתכן שבכך הצלתי את חיי על חשבונם. אני שומע עד לרגע זה את הצעקות שהלכו וגוועו, ואני בטוח שאשמע אותן כל ימי חיי".
(ישראל הרשקוביץ עיתון המודיע)

על דא ועל הא

"לא מובן מה קרה כאן, יהודים שבאו לשמוח בשמחתו של רשב"י, ונהפך לאבל מחולינו. אך דבר אחד ברור - לא צריך להיות בעל מוח מיוחד כדי להבין שדורשים מאתנו משהו מן השמים"



David Cohen/Flash90

דברים שאמר מרן האדמו"ר מויז'ניץ שליט"א במהלך הסעודה שלישית בבית מדרשו

כאשר חזרו מהשואה האיומה. לפני כל נדרי היו כולם שבורים ורצוצים, אמר האמרי חיים זי"ע: רבותי, בואו נעשה הסכם עם הקב"ה, אתה מוחל לנו על הכל ואנו מוחלים על הכל ונפתח שנה חדשה וחיים חדשים".

האדמו"ר פרץ בבכי ואמר: "במוצאי יום כיפור חילקו 'לעקח' והאמרי חיים נתן לאחד שתי פרוסות ואמר לו: ראיתי שאתה התפללת במיוחד וסלחת. מה נאמר, צריך להתחזק ביתר שאת, נסתרות דרכי השם".

בהמשך אמר האדמו"ר: מי חכם וישמור אלה, שיתחזקו בעניין לימוד התורה שמורה את דרכנו על אף הניסיונות שעוברים מידי יום ביומו.

"קשה עדיין לדבר כאשר ליבות כל ישראל כואבים", אמר הרבי וקרא לחזק את כל המשפחות של ההרוגים והפצועים ואת כלל ישראל שכולו כואב ודואב את אשר אירע. "לחזק אחד את השני וכל אחד את עצמו. זה מעלתנו יהודים מאמינים בני מאמינים".

עוד אמר האדמו"ר: "אין לנו שאלות על הקב"ה. כל יהודי משתתף בצער העמוק על שאירע. כל אחד שישתתף בצערו של האחר. מה נאמר ומה נדבר, זה חשוב מאוד לחזק בעת הזאת. כל אחד יעשה בעצמו בדק הבית מה צריך לתקן".

(jdn)

מרן האדמו"ר מויז'ניץ שליט"א נשא במהלך הסעודה שלישית בהיכל בית המדרש הגדול של החסידות בבני ברק דברי חיזוק לאור האסון הנורא שהתרחש בהר מירון. במהלך דבריו פרץ הרבי בבכי קורע לב.

בפתח דבריו אמר האדמו"ר: "מאד קשה לדבר כעת, המצב הוא בחינת מתו מונח לפניו. זקיני הק' ה'אהבת ישראל' זיע"א אמר לזקיני ה'אמרי חיים' זיע"א בעת שחזר מהביקור בא"י בשנת תרצ"ה: 'ר' שמעון הוא הלב של היהודים'. רבותינו כל כך בערו בר' שמעון.

"הנה ארעה כאן טרגדיה קשה ונוראה, לא מובן מה קרה כאן יהודים שבאו לשמוח בשמחתו של רשב"י, נהפך לאבל מחולינו. אך דבר אחד ברור, לא צריך להיות בעל מוח מיוחד כדי להבין שדורשים מאתנו משהו מן השמים".

עוד אמר האדמו"ר: "על כל אחד מוטל לעשות חשבון הנפש, ישנם הרבה דברים שאפשר לעורר עליהם, אך הפצע עדיין פתוח, יש לראות ולשמח את כל המשפחות הכואבות על אסונם. הלב של כלל ישראל פצוע ושותת דם על האסון".

הרבי המשיך בדברי החיזוק ואמר: "לב טהור ברא לי אלוקים ורוח נכון חדש בקרבי. אל תשליכנו מלפניך. אנו מבקשים, ורוח קדשך אל תיקח ממני. היה בערב יום כיפור תש"ז בגרוסוורדיין

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת



”כשנבוא אחרי 120 לבית דין של מעלה, לא יהיו שום שאלות. למה זה בגיל 12 הלך, למה זה בגיל 30. כשנבוא למעלה הכל יהיה מיושב”



דברים שאמר הראשון לציון הגאון רבי יצחק יוסף שליט”א בתחילת שיעורו הקבוע

”פה בעולם הזה אנחנו לא יודעים, אבל צריכים להתחזק. הזעזוע הזה צריך לחזק את כל עם ישראל, בצניעות, בקדושה, התמדה בלימוד התורה ומעל כולם אהבת חינוך. זה קרה בסוף התאריך, בהם נפטרו תלמידי רבי עקיבא.”

הראשון לציון הגר”י יוסף סיים את דברי החיזוק ואמר כי, ”התורה היא אגוני מגנא ואצולי מצלא, כי הם חיינו ואורך ימינו. השיעור יהיה לעילוי נשמתם הטהורה, של ההרוגים באסון המחריד. הקב”ה ינחם את המשפחות על אובדן יקיריהם וירפא את כל אלו שנפצעו. רפואה שלמה ברמ”ח אבריהם ושס”ה גידיהם, מכאן לחושבנא טובא, שנשמע ונתבשר בשרות טובות.”

בתחילת שיעורו הקבוע של הראשון לציון הגאון רבי יצחק יוסף שליט”א, הוא התייחס לאסון הנורא שהתרחש בהר מירון ואמר כי צריך להתחזק בהתמדת התורה ובאהבת חינוך.

בפתח דבריו אמר כי, ”האסון הנורא הזה, שקיפדו את חייהם בני תורה ואברכים, צדיקים וחסידי בני ישיבות, עשרות שמות לדאבוננו, זה קורע כל לב. אנחנו לא יודעים על מה חרי האף הזה, על מה יצא הקצף, לא יודעים חשבונות שמים.”

עוד אמר הראשון לציון, ”כשנבוא אחרי 120 לבית דין של מעלה, לא יהיה שום שאלות. למה זה בגיל 12 הלך, למה זה בגיל 30, שנבוא למעלה הכל יהיה מיושב.”

טורים ודעות

”הייתי במירון והייתי באבו כביר”



הרב הראשי הגאון רבי דוד לאו בטור דומע: ”אנשים אחים אנחנו”

ובלתי נתפס. ביציאה, מתוך מועקה המשכתי עם אמירת פרקי תהלים, הפעם לא על הבקשות הפרטיות או הכלליות שהתפללנו עליהם לפני דקות, אלא עליהם, על אלו שלפני רגע רקדנו יחד ושרנו עימם את שירת ”בר יוחאי”. הם כבר לא יזכו לשיר יותר.

את השעות שלפני כניסת השבת העברתי יחד עם בני המשפחות ההמומות והכואבות בשערי אבו כביר הנורא. ”הוא נסע להתפלל על זיווג, הוא כל כך רצה להתחתן ולבנות בית, ועכשיו אנחנו קוברים אותו”.. בוכה לי אבא בדמעות שלישי. ”הם היו אחים, כל כך קרובים, אחים בחייהם ובמותם, אבא תרחם”...

סיפורים אנושיים קורעי לב, חיבוק לכל משפחה, ודמעות מחדש על כל סיפור קורע לב. ילדים רכים, אבות לכל כך הרבה ילדים, אסון כל כך קשה. וגם בטרגדיה הקשה הזו יש לנו את ההלכה והכללים כיצד לפעול לקראת כניסת השבת, זיהוי הגופות, ההתמודדות עם המשפחות חסרות הישע לגבי גורל יקיריהן,

הגעתי למירון לשמוח עם רבבות ישראלים שמגיעים מדי שנה לרקוד יחד, בלי מחיצות של מגזרים שונים, ולהתפלל במקום בו התפללו אבותי. רקדנו ושמחנו, והפעם יותר מתמיד, מלאי הודיה לבורא עולם על הנס הגדול שהקורונה כבר כמעט ואיננה כאן, על שאפשר שוב להיוועד יחד, לשמוח ולרקוד כאיש אחד ובלב אחד, כולנו כאחד, מעל קברו של הצדיק רבי שמעון בר יוחאי. במירון אין מחיצות. כולם. תמיד יחד. בשמחה. לצערנו, השנה, כולם היו שם גם יחד באסון הכבד והנורא. הנפטרים הם מכל שכבות הציבור, רקדו יחד ונפטרו לבית עולמם.

מהמערה להדלקה עברתי דרך מעבר צפוף ולא ידעתי ש-2 דקות אחרי יתרחש בו אסון נורא. זעקות השבר ברמקולים, האמבולנסים השועטים, מלמדים שאסון קרה, מאות נפגעים בגוף ובנפש, עשרות הרוגים. ילדים נערים, אבות וחתנים. שהיו שם אך לפני רגע בריקודי ”בר יוחאי”, והם אינם עוד. אסון, אסון נורא

והתמודדויות הלכתיות רבות שמעולם לא חשבתי שאילץ לבצע בפועל.

אך מעל לכל כולנו שם, ליד ההורים והמשפחות, הרגשנו את החיבוק העצום של כלל עם ישראל מכל שכבות הציבור שיצא לתרום דם בהמוניו, העתיר בתפילה לרפואת הפצועים, ואת ים ים הדמעות שנשפך על האסון, האסון הכבד כל כך. עם ישראל כולו מבכא מרה את האסון, כולנו כאחד באסון, כולנו מרגישים משפחה אחת גדולה שאיבדה את יקירה, בניה, ועולליה. עם כניסת השבת הגעתי הביתה בכאב נורא.

בתפילת יום הכיפורים אנו אומרים בזעקה "יהי רצון מלפניך שומע קול בכיות, שתשים דמעותנו.. ותצילנו מכל גזרות אכזריות כי לך לבד עינינו תלויות... חנון הביטה ממרומים, תשפוכת דם הצדיקים.. א-ל מלך יושב על כיסא רחמים".

סביב קברו של רבי שמעון במירון אני מוצא מדי שנה אחדות

מופלאה בין אנשים.

לא משנה המוצא, לא הגיל, לא המעמד. עם ישראל לגווניו נמצא שם. עומד בתפילה ורוקד. מתרגש ושמח. איני יודע חשבונות שמים. אין לי אשליה שאוכל אי פעם להבין אסון נורא שכזה. אין ספק בליבי שמה שהיה לא יהיה וייתכן שיהיה צורך לפרוס את האירוע על פני שבוע ימים ולהתיר כניסה מוגבלת בכל יום. השאלות צריכות להשאל והמסקנות צריכות לבנות אירוע שלא יסכן חיי אדם.

כעת אבקש לקחת מהאירוע את הרוח של המקום. רוח אחדות. רוח תפילה. רוח מסורת של דורות. רוח של אור גדול ששרתה על המקום בשנים עברו ושנבקש כי תמשיך להאיר עלינו תמיד - רוח אהבה ורעות, שנתפלל כי לא תאלץ לעמוד במבחנים קשים אלא תזכיר לנו - אנשים אחים אנחנו. וכפי שצרת הזולת נוגעת בלב כולנו. ננסה שגם שמחתו תהיה עמנו תמיד.

טורים ודעות

"כל היהודים שיחד הם ספר תורה - נחרדים ומזועזעים"



טורו של מנחם גשייד מ'המודיע', על טרגדיית האסון במירון

הדבר קשה לי, עכשיו שאני נשרף וספר התורה עמי, מי שמבקש עלבונה של ספר תורה הוא יבקש עלבוני.

יהודים יראים ושלמים, נשמות קדושות וטהורות, מלאי כיסופין, ערגה, רצון ותשוקה אורזים את כל חבילי הזמורות שמעיקות עליהם ונוסעים לתנא האלוקי רבי שמעון כדי להצית אותם באור. להתחמם באור. להתעלות באור. באתרא קדישא וביום קדוש שבו מודגש בכל הספרים ענין ה'פסקו למות' והשפעת הטו"ב - שכן מל"ג בעומר יש טוב ימים לחג השבועות, והנה הם פורקים את ליבם בתפילה והם עולים בסערה השמימה. איה המילים שיש בכוחם לנסות להבין צל צילו של מהלך. כל יהודי קצובים לו שנות חיים. אין איתנו יודע מדוע זה בכה וזה בכה. אך אילמלי עלו בסערה לבדם היה קשה, אך כשהם עלו ונתעלו במות קדושים וספר התורה רבי שמעון בר יוחאי עמהם, מי שיפייס משמים את התנא הקדוש שיום שמחתו הושבתה, הוא יפייס את האבלים הדואבים על השבר והאסון הנורא. הם הגיעו אל התנא הקדוש, הם נותרו אצל התנא הקדוש והם תחת כנפיו יחסו לעולמים. והסתלקותם בבחינת "חיים". כי זו המילה האחרונה שיצאה מפיו של התנא הקדוש.

אין לב יהודי בעולם כולו שלא בער לשמע הדברים. כל שישים ריבוא יהודים - כל היהודים שיחד הם ספר תורה נחרדים

קום הצדיק הקדוש אור החי, רבי שמעון בר יוחאי, דלא הוה גזרה דאתגזר על עלמא דלא בטלת לה, (שלא היתה גזירה בעולם שלא ביטלה), דאתיהיב לך רשו למימר מלין סתימין ולפרשא לון (שקיבל רשות לומר ולבאר עניינים סתומים ולפרשם). קום צדיק יסוד עולם, חסידא קדישא קדש הקדשים, מרן מלכא, בוצינא עלאה קדישא, קום התנא הקדוש מארי דאורייתא, מארי דחכמתא והאר ענינו, כבוש כאבנו, מחה דמעוטינו, רפא שברינו כי גדול כים הוא. רק התנא הקדוש שידע כל הנסתרות, שקולו זימר כל עריץ וכל מקטרג, שהאיר לכל וכל אחד מישראל בסוד התורה, הוא שהשיג אור מופלא ונמצא ברום מעלה, הוא שנעשה אדם נאמר בעבורו, הוא שהסתלקותו מהעולם היתה באומרו חיים (עד העולם), הוא ששעת הסתלקותו היתה שעת גילוי ואור עצום, יכול לאפשר לנו לזעוק בקול גדול; אוי, אבוי, מה זה היה לנו.

הגמרא מספרת שכאשר הרומאים הוציאו להרוג את רבי חנינא בן תרדיון שהיה אחד מעשרה הרוגי מלכות והיה יושב ועוסק בתורה ומקהיל קהילות ברבים וספר תורה מונח לו בחיקו, הביאו וכרכוהו בספר תורה והקיפוהו בחבילי זמורות והציתו בהן את האור והביאו סופגין של צמר ושראום במים והניחום על לבו כדי שלא תצא נשמתו במהרה. שאלה אותו בתו לפשר הגזירה הכה אכזרית והשיב לה התנא הקדוש: אילמלי אני נשרפתי לבדי היה

יש שתי חלופות ; או שהם אינם שואלים עוד, או שהופכים את העולם כדי שהם יבינו. ברם למשה רבינו יש השגה בעולמות מחשבה ולכן אפשר לענות לו שאין תשובה בדיבור שבכוחה להסביר. יש לכך קשר רק לעולמות נשגבים בהרבה. עולמות של מחשבה. גזירה היא לפני. כל ניסיון לצמצם את ההבנה במילים פוגם ביצאה נשמתם ב'אחד'. כל ניסיון להסביר את ה'חיים עד העולם' ממעט מרום דרגתם.

רק גזרה מלפניו בסוד כך עלתה במחשבה היא המזמנת אותם לחיי עולם הבא. הם מוזמנים 'לאחוז בכיסא כבוד'. הגזירה מלפניו ולכן יש בכוחן של אותן נשמות טהורות וקדושות לאחוז בכסא הכבוד, ואין לירא מהבל פי של מלאך משחית כי בגזרת שתוק עלייתם והיא למעלה מהשגתם ויש בכוחם להרעיש עולמות שיהיו חיים טובים מלאים כל טוב כפשוטו לכל עם ישראל מהעולם ועד העולם.

ומזועזעים. ושכשם שהקב"ה לכל אף רבי שמעון לכל ואף לפחותים. עד עדי כך שאפילו רחוקים התעורר בהם ניצוץ שהוביל להחלטה לקיים היום - יום שבו מציינים את הענין הנורא הזה. אלא שבדרגתם הם מביעים זאת בצורה שונה. אך כלל ישראל כולו מתאחד בהבנה שעכשיו שהם עלו בסערה עם ספר התורה יש מי שיתבע פיוסם באופן פלאי בדיוק כהסתלקותם.

לעולם איננו מתיימרים להבין חשבונות שמים. ברם לפעמים שגם משמים מגלים לנו ומאירים לנו עד כמה לא ניתן להבין ואי אפשר להבין. כשהבורא יתברך בעל הרחמים נשאל על מיתת רבי עקיבא, זו תורה וזו שכרה, אנו מבחינים בשתי סוגי תשובות; למלאכי השרת השיב ; אם אשמע קול אחר אהפוך את העולם. למשה רבינו השיב; שתוק. כך עלתה במחשבה לפני.

ומבואר בספרים שהיות ומלאכים עושי דברו יש להם שייכות לעולמות של דיבורים, אזי כשאין אפשרות להסביר בדיבורים

על דא ועל הא

לפני שנים רבות, בנהר הסמוך לעיירה מיר שבאירופה, נפל רכב מהגשר אל תוך הנהר וכל נוסעיו טבעו למוות. המשגיח רבי ירוחם אמר בשיחתו לתלמידי הישיבה...



הגאון רבי אליהו לפין שליט"א מרבני ישיבת מיר בטור של אמונה

מנתבת אותנו למקום הלא נכון.

בורא עולם היה שם! הוא זימן לשם את כל מי שנגזר עליו להימצא שם. הוא קבע מי לחיים ומי למוות, מי יצליח לנשום למרות הלחץ העצום, ומי לא ישרוד את הדחיפות ויהי למרמס. הכול התנהל לפי תכנית, נוראה, אימה, 'מידת הדין' שאין בן אנוש מסוגל להכילה.

כך לימדנו רבי ירוחם ממיר: לפני שנים רבות, בנהר הסמוך לעיירה מיר שבאירופה, נפל טקסי מהגשר אל תוך הנהר וכל נוסעיו טבעו למוות. המשגיח רבי ירוחם אמר בשיחתו לתלמידי הישיבה כי במבט של אמונה לא אומרים שכל מי שהיה ברכב טבע, אלא שאסף הקב"ה שבעה אנשים שנגזר עליהם למות בטביעה והביאם למכונית אחת.

זהו המבט שבורא עולם מבקש מאיתנו - אל תרדו לרמה הטכנית, אל תתעסקו עם ה'איך', הביטו אלי, כי אני ממית ומחיה, מחצתי ואני ארפא. ובתוך המסדרון הארוך והצר, על פתחו של שאול, נתקיים הפסוק מפרשת השבוע "ונקדשתי בתוך בני ישראל".

ויהי החיזוק באמונה תמימה ופשוטה זכות לעילוי נשמת הקדושים הטהורים בני היכלא דרשב"י, ולרפואת הפצועים הרבים בתוך שאר חולי ישראל.

לילה ארוך ונורא עבר על כולנו. ברגע אחד התהפכו השמחה והששון לאבל ויגון, וממחזות צהלה ורוממות של ריקודי כיסופים ודבקות עברנו אל מחוזות של אובדן ואימה.

פסוקי קבלת עול מלכות שמים שנאמרו בהתעוררות רבה לפני ההדלקה על ציון הרשב"י היו בעצם קריאת 'שמע ישראל' האחרונה של עשרות יהודים קדושים וטהורים שנחנקו ונרמסו למוות כמה דקות לאחר מכן.

חרדת מוות נפלה בכל כך הרבה בתים בישראל. דאגה מצמיתה מן הלא נודע, חרדה לשלומם של מאות ואלפי הבעלים/הבנים/האחים, שהקשר עמהם נותק, ובוקר איום ונורא עם בשורות איוב שעושות את דרכן לפתחן של עשרות משפחות. עוד טרם נודע ממדי האסון והשלכותיו, כמה אלמנות, יתומים הורים ואחים שכולים מצטרפים בשעות אלו למעגל השכול הנורא.

מי עשה לנו כל זאת? התייעוד המזועזע והמצמרר של הרגעים האחרונים במסדרון המוות, שמיעת הזעקות הנואשות של עשרות הלחוצים הכמהים לטיפת אוויר ומתחננים בידיים פוכרות לשחרר את החסימה הטראגית שהוצבה בפתח המסדרון, והמחשבה על עשרות הנרמסים שפתיחת המחסום הייתה מאוחרת מידי בעבורם, כל אלו עלולים להסיט אותנו מהתייחסות נכונה לטרגדיה הנוראה הזאת.

היכולת 'למצוא אשמים', שהטכנולוגיה כביכול מציעה לנו,



פעם אחת ביו"ט ראשון של פסח שחל ביום ה', קרא בעל החנות לרב מרחוק בלי שום תואר כבוד, אלא: "אונגר, בוא הנה". הרב היה שם עם בנו הקטן הגרי"ש זצ"ל, וניגשו יחד לפתח החנות

המאורע בעיר קפואר שבהונגריה שגרם לקידוש ה'

החנות לרב מרחוק בלי שום תואר כבוד של רב אלא: "אונגר, בוא הנה". הרב היה שם עם בנו הקטן הגרי"ש זצ"ל, וניגשו יחד לפתח החנות. בעל החנות ביקשם להכנס לחנות, ונכנסו, אז ניגש האיש לקופה, הוציא מתוכה לחם ומצה ואמר להם: "הנה כאן חמץ", ונגס בשניהם כאחת. הרב אונגר הזדעזע מאד ולא יכול היה להוציא הגה מפיו. והנה בעודם עומדים שם צנח בעל החנות ארצה, כי אחזו השבץ ומת.

העיר היתה כמרקחה. היו כאלה שטענו כנגד הרב והיו שראו בזה קידוש ה'. ביום ראשון שאחרי כן היתה ההלויה ונאסף המון רב מכל הכפרים שבסביבה. גם הרב הלך להלויה. כאשר שאל הבן את אביו מה ראה ללכת להלויה, אמר לו שמכיוון שנוסף קידוש ה' ע"י אותו אדם, בוודאי היתה לו זכות ולכן הלך להלויה. אחרי מאורע זה סגרו כל בעלי החנויות את חנויותיהם בשבת.

(מורשת אבות)

ואם פְּחֻקְתֵי תִמְאָסוּ... (ויקרא כו טו)

אביו של הגאון רבי יצחק שלמה אונגר זצ"ל, ה'מחנה אברהם' זצ"ל, היה רב העיר קפואר. היו שם כמאה ועשרים משפחות יהודיות, ומתוכן היו עשרים ושש משפחות שהחנויות שלהן היו פתוחות בשבת. רוב בעלי החנויות היו יהודים שלא למדו ולא ידעו, ועשו את מעשיהם מתוך ריחוק וחוסר ידיעה. הם היו כל כך רחוקים, עד שלא הועיל כלל הדיבור עמם.

לאחד מהם, ששנה ופירש ועשה את מעשיו להכעיס, היתה חנות גדולה במרכז העיר. בכל שבת כאשר המתפללים היו עוברים ליד חנותו לאחר צאתם מבית הכנסת, היה הלה עומד ליד פתח חנותו כשסיגריה בוערת בפיו וברוב חוצפתו היה אומר לכולם 'שבת שלום'. הרב היה נמנע בדרך כלל מלעבור ליד פתח חנותו.

פעם אחת ביו"ט ראשון של פסח שחל ביום ה', קרא בעל

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?  שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי



ערכת שמחה באולם מסויים והתאכזבת, האם מותר לי להזהיר את ידידי שלא יערוך שם שמחה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

במקח, צריך לספור לו את ענין החנות ההיא ולהזהירו שלא ייכנס בה" וכו'. [וכמובן, צריך להזהיר שלא יחסרו שאר תנאי ההיתר המבוארים בסעיף ב'. וכן לגבי הנידונים המובאים להלן].

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים על כך אופנים נוספים שנידונו בפוסקים:

לספר על קבלן שאינו עומד בזמנים ותמיד מסיים עבודתו לאחר הזמן, דעת הגר"ח קניבסקי שבוודאי מותר הדבר. והגר"ר אלחנן היילפרין הורה לומר את הדבר באופן כללי, כגון שכיון

בהלכה הנלמדת היום (כלל ט' מהלכות רכילות סעיף י') מפרט ה'חפץ חיים' דוגמה לאופן בו מותר לספר רכילות לתועלת, כאשר אדם רואה שחברו עומד לקנות או לעשות עסק כלשהו עם אדם שעלול לגרום לו נזק - וכגון "אם רואה שאחד רוצה להכנס לחנות לקנות סחורה אצל אחד, והוא מתבונן בטבע האיש ההוא, כי הוא איש תם (היינו, שאיננו חריף כל כך להבין ערמומיות בני אדם) והוא מכיר את טבע בעל החנות ההוא, שכל תשוקתו וחפצו הוא להשיג איש כזה לרמותו, אם בהסחורה או במדות ובמשקלות או

לספר זאת למוסד זה, אלא שיש לנסות לומר לו מקודם שיאמר זאת בעצמו.

לספר על אדם שמתרים עבור מוסד ומשתמש בשמות של שתי מוסדות שונים כדי להתרים את אותם אנשים פעמיים, דעת הג"ר אשר וייס שמותר ואולי אף חובה לספר, שכן התורמים בודאי מקפידים על רמאות כזו אף אם מדובר בסכומים קטנים. לספר על אולם שערך בו שמחה שלא עשו כראוי, דעת הגר"צ שפירא שאם אירעה תקלה סבירה שאינה חריגה [ואין מצוי שקורה הדבר שם, דהיינו שאין 'חיסרון' באולם], אסור לו לספר הדבר, ויש לשאול חכם מה מוגדר כדבר חריג שמותר לספר.

שהרבה קבלנים אינם עומדים בזמנים כדאי לוודא את הדבר [ולהחתימו על קנס כשיאחר].

וכלל הדבר לענין סיפור על רמאות של אדם שרוצה להתקבל לעבודה, הורה הגר"מ שטרנבוך שאם הדבר אינו חורג משקר מצוי בענין זה אין לספר את הדבר, משום שעל דעת כן מקבלים אותו לעבודה.

מוסד המחפש מנכ"ל במשרה מלאה כדי שיקדיש את כל כוחו זמנו ומרצו למוסד זה, וידוע על אחד שהגיש מועמדותו למרות שכבר עובד במקום אחר [בטענה שהוא מנוסה ומוכשר וממעט בשינה ויוכל לעבוד בשתייהם כאחת], דעת הגר"א נבנצל שמותר

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

איזה מבחן אמר הגאון מוילנא שיעשו ל'בעל הנעלם'?



יומא דף כב

עגלה ערופה

כך נודע שהינו בן-בליעל שרצה לרמות ולשקר. ואמר הגר"א שכל הסימנים שנתן הרמאי אינם ראייה כי יתכן שפגש פעם את הבעל האמיתי ומפיו נודע לו הכל. אבל על דבר שבקדושה, היכן המקום בבית הכנסת, לא נתן דעתו שצריך לברר אצל הבעל, כי הרשע לא יחשוב בעניני קדושה מטבעו.

וזה ששלח יוסף ליעקב סימן מובהק כי יוסף הוא לא רמאי. כי מי שרמאי לא היה נותן את דעתו לברר על תלמודו, היכן למד ובאיזה עניין. ויותר מזה רצה יוסף להראות ליעקב, שבכל השנים עדיין הוא בצדקו, שהרי זכר לשלוח סימן מתלמודו שלמד עם יעקב, ואילו היה רשע לא היתה דעתו על סימנים אלו.

(אגעדאנק - דרכי מוסר)

וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם (בראשית מה כז) ומפרש רש"י שנתן לו סימנים במה היה עוסק כשפירש ממנו, פרשת עגלה ערופה. יש להבין למה מסר יוסף דוקא סימן זה, ולא נקט סימנים אחרים?

ואפשר לפרש עפ"י מעשה שהיה בוילנא בזמן הגר"א [יש אומרים שהיה זה עם המהר"ל בפראג], באשה עגונה שעזבה בעלה אחר נישואיה, ונעלם מביתו. ולאחר שנים רבות בא אדם ואמר שהוא הבעל שנעלם, ונתן סימנים ברורים היכן היתה החתונה ומה היה וכו'. וסיפרו זאת להגר"א. אמר להם שבשבת יביאוהו לבית הכנסת ושם יאמרו לו שישב במקומו הקבוע שישב פעם. ועשו כדבריו, ולא ידע האיש היכן מקומו.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א



הרב **דוד בוק שליט"א**
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29



הרב **חיים שמרלר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26



הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21



הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1



הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22



הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24



הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3



הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131



הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

שופר שנסדק ונותר טפה בין הסדק לפה הרחב של השופר - האם הוא כשר?



השנייה, היא השלילית; ולהלן יפורטו כללי כשרות השופר על פי המבדקים הללו.

ובנוסף, בשופר שנסדק, במקרים מסוימים, יש לבדוק האם נותר באורך השופר 'שיעור תקיעה', שהוא טפח (8-10 ס"מ, לשיטות השונות), אשר אינו סדוק, בחלק שבין הסדק לפה הצר של השופר; ויש הסוברים כי די בכך שנותר 'שיעור תקיעה' בצד האחר של השופר, דהיינו בחלק שבין הסדק לפה הרחב של השופר.

[שו"ע תקפו, ז-ח, עם משנ"ב, שעה"צ וביה"ל]

שופר שניקב לאורכו, או נסדק לאורכו, וסתמו את הנקב או את הסדק בצורה כלשהי, ישנם שלושה מְבַדְּקִים עיקריים המשמשים לקביעת כשרותו: א. מהו יחס שטח הנקב או הסדק, אם הוא במיעוט אורך השופר, או ברובו. ב. סתימת הנקב והסדק - בחומר העשוי ממין השופר, או בחומר העשוי ממין אחר. ג. קול השופר - האם לאחר הסתימה משמיע השופר קול זהה לזה שהשמיע בתחילה, טרם שניקב ונסדק, או שקולו שונה. בכל המבדקים, האפשרות הראשונה שצוינה כאן, היא החיובית, והאפשרות

באיזה מקרה ניתן לתקוע בשופר עם ברכה אך אם לאחר מכן נמצא שופר אחר צריך לשוב ולתקוע?



יד, ואף לברך על התקיעה; אך אם לאחר מכן נמצא שופר אחר, יש לשוב ולתקוע בו; ובמקרה שכבר בערב ראש השנה לא ניתן להשיג שופר אחר, יש להסיר את הסתימה לפני החג.

ויש מהראשונים שהכשיר באופן זה, ופסל במקרה שהתשובה למבדק השלישי היא שלילית, ויש מהראשונים שהכשיר בכל מקרה שהתשובה למבדק השלישי חיובית.

[שו"ע תקפו, ז, עם משנ"ב, שעה"צ וביה"ל]

בהמשך לאמור: שופר שניקב ונסתם באופן העונה בחיוב על שלושת המבדקים האמורים לעיל, כשר לתקיעה לכתחילה לכל הדעות. ואם נסתם באופן העונה בחיוב רק על המבדק השני והשלישי מתוך שלושה הנ"ל, או באופן העונה בחיוב רק על מבדק אחד מתוך שלושה - הריהו פסול.

ואם השופר נסתם באופן העונה בחיוב על המבדק הראשון מבין שלושה הנ"ל, ובנוסף, עונה בחיוב על אחד מבין שני המבדקים האחרים - ניתן לתקוע בו כשאין שופר אחר בהישג

כיצד יתכן שפעולת התקיעה בשופר היא הגורמת לפסילותו?



זה אף כשקול השופר שונה מהקול שהשמיע בטרם נסדק, ואף כאשר השופר נסדק לרוב אורכו - יש המכשירים את השופר על ידי הדבקה, ורבים הם הפרטים והשיטות בנוגע להדבקה המכשירה את השופר; ובכל מקרה, אין לתקוע בו לכתחילה. ואף כשנסדק רק במיעוטו, במקרים רבים, לכתחילה אין לתקוע בו אף לאחר סתימת הסדק. ברם, כאשר השופר נסדק לכל אורכו, לא ניתן להכשירו על ידי הדבקה.

[שו"ע תקפו, ח, עם משנ"ב, שעה"צ וביה"ל, וביאורים ומוספים 'דרשו']

בשופרות מסוימים, כאשר הם נסדקים, יש לחשוש שהתקיעות ירחיבו את הסדק והשופר יפסל, ולכן פסלו חכמינו ז"ל את כל שופר שנמצא בו סדק בלתי סתום, ואף אם הסדק קטן. ויש אומרים שהסדק אינו פוסל אלא כשהוא נמשך על פני רוב אורכו של השופר, ובשעת הדחק ניתן להקל כדעה זו.

ואם הידקו את מקום הסדק בחוזקה בעזרת חוט, השופר כשר. ויש שהגבילו כשרות זו רק למקרה העונה בחיוב על המבדק של 'שיעור תקיעה', הנוצר לעיל, ויש חולקים; ויש שהכשירו באופן

* כל הקולות כשרים בשופר, דהיינו, בין אם קולו צלול, ובין אם קולו צרוד; בין אם קולו עבה מאוד, ובין אם קולו דק מאוד.
* שופר שיש בו נקב, וקולו נותר צלול, מותר לכתחילה לתקוע בו. ואם הקול נפגם מחמת הנקב - לדעת השולחן ערוך, מותר לתקוע בו; ולדעת הרמ"א, אין לתקוע בו אלא כשאין שופר אחר.
* שופר שניקב, וסתמו את הנקב - אם הנקב הוא רק במיעוט אורך השופר, וקול השופר אינו שונה ממה שהיה לפני שניקב, והסתימה נעשתה בחומר העשוי ממין השופר - הריהו כשר לכל הדעות.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לשיר 'ולירושלים' עירך' בימי 'בין המצרים'?



לציבור, לשיר שירים שאינם מעוררים לריקוד, כגון 'שירי רגש'. יש אומרים שמותר לשיר רק שירים העוסקים בענין החורבן, כגון "ולירושלים עירך"; ויש אוסרים כל שירה שהיא. ואכן, רבים נהגו שלא לשיר בימי בין המצרים כל שיר שהוא, מלבד בשבתות.

[משנ"ב תקנא, טז; ביאורים ומוספים דרשו, 29]

אסור לקיים ריקודים ומחולות בימי 'בין המצרים', וכן אסור לשמוע כלי נגינה, ואף מתוך הקלטה. ונחלקו פוסקי זמננו בנוגע לשמיעת שירה בפה ללא ליווי של כלי נגינה, ('ווקאלית'), מתוך הקלטה - אם דינה כשמיעת כלי נגינה.

וכן נחלקו הפוסקים אם מותר לשיר בימים אלה ללא ליווי כלי נגינה: יש שהתירו לשיר ביחידות, אך לא בציבור. יש שהקלו אף

הלוח היומי

כ"א באייר | רבי שמעון שלמה ב"ר אברהם גוטרמן זצ"ל המגיד מסאווראן



בשנת ב' אלפים תמ"ט, (לפי הילקוט שמעוני וספרי ז.) אירע המעשה עם המקושש, כשבנ"י מצאו איש מקושש עצים ביום השבת והביאוהו אל משה ואהרן.. ויניחו אותו במשמר...

יארצייט:

תקס"ב: רבי שמעון שלמה ב"ר אברהם גוטרמן זצ"ל המגיד מסאווראן.

תרס"ב: רבי יעקב יוסף ב"ר אברהם ישכר הכהן רבינוביץ זצ"ל, מראדומסק, בעל אמת ליעקב.

תרע"ו: רבי שמריהו יוסף ב"ר שמשון קרליץ זצ"ל, אבי החזו"א זצ"ל, גאב"ד ורב קוסובה ובעל בית תלמוד.

תרע"ט: רבי ישראל ב"ר יצחק שמחה ברגר זצ"ל, אב"ד בוקרסט, בעל עשר קדושות/צחצחות/אורות ועוד.

תשל"ט: רבי משה ב"ר אברהם דיין זצ"ל, רב קהילת מקור חיים ברזיל ועוד ובעל ליקוטי חמד.



מה הם התנאים הדרושים להכשיר תקיעות בשופר שיש בו נקב? | והיכן המקום שבו צריך השופר להיות שלם?

תמצית שיעור הלכה במשנה ברורה הלכות ראש השנה במסגרת לימוד 'דף היומי בהלכה' [משנ"ב חלק ו', סימן תקפ"ז סעיף ז']

תקיעה בשופר מנוקב

מדבר גם באופן שזה מעכב את התקיעה, ודווקא כשתם במינו ובנשאר רובו, נמצא שלפי שיטתם, כדי להכשיר את השופר, מספיק שני תנאים:

א. מינו.

ב. נשאר רובו.

ואפילו אם זה מעכב את התקיעה, ואם זה לא מעכב את התקיעה, כשר אפילו אם סתם את הנקב שלא במינו, והשולחן ערוך מביא בסוף הסעיף את שיטת הרא"ש בשעת הדחק, שאם אין לו שופר אחר, אפשר לסמוך בדיעבד על שיטת הרא"ש, ולהכשיר שופר שניקב במיעוטו והוא סתם אותו במינו, אפילו אם הוא מעכב את התקיעה, או אם אינו מעכב את התקיעה אפילו שלא במינו.

תקיעה בשופר שרובו נקוב

שיטת השולחן ערוך, ששופר שניקב ולא סתם אותו אפילו שהשתנה קולו, כשר, אפילו לכתחילה, כיוון שכל הקולות כשרים בשופר, וכתב הפוסקים, שאפילו אם לא נשאר בו שיעור תקיעה, כלומר, אין באותו שופר טפח שלם בלי נקבים, גם כן כשר, וכתבו האחרונים, שאם היה רוב השופר נקוב, אפילו שנשאר בו שיעור של תקיעה שלם, גם כן פסול, כי רובו ככולו, ונחשב השופר נקוב לגמרי, וגם לשיטה זו המחמירה, כל זה אמור רק באופן שהקול נפגם ונשתנה קול השופר, אבל אם קול השופר צלול, הנקב הזה לא נחשב ותוקעים בשופר לכולי עלמא.

החלק שבו צריך השופר להיות שלם

צריך שיהיה רובו של השופר שלם, דהיינו באורך השופר לצד פיו, ומובא כאן בהערה למשנה ברורה מהדורת 'דרשו', שהמקור לדין הזה הוא מהב"ח והפרי חדש, ומבואר בפרי חדש, שהרוב הדרוש לשופר, אינו רוב השטח של השופר, אלא רוב אורך השופר, ורוב זה צריך להיות סמוך למקום הפה, נמצא שרוב השופר ממקום הפה והלאה, צריך שלא יהיה בו נקב סתום לשיטה זו.

שופר שניקב ולא סתמו את הנקב, אפילו שהקול של השופר נשתנה בגלל הנקב, השופר כשר, משום שכל הקולות כשרים בשופר, אבל אם יש שופר אחר, אין לתקוע בשופר הנקוב, כיוון שיש אומרים, ששופר נקוב פסול כמו שופר שנסדק, ויש לחוש לשיטתם לכתחילה, אבל לפי השולחן ערוך, מותר אפילו לכתחילה לתקוע בשופר שיש לו נקב, ואפילו שנשתנה קולו.

ביאור השיטות בעניין שופר שניקב

יש בסעיף זה שתי שיטות, והמחלוקת של שתי השיטות תלויה בביאור דברי הגמרא, מבואר בגמרא, ששופר שניקב בו נקב וסתם את הנקב, נחלקו בזה תנא קמא ורבי נתן, תנא קמא סובר, ניקב השופר וסתם אותו, בין אם הוא סתם את הנקב במינו של השופר, ובין שלא במינו, פסול, ורבי נתן סובר, במינו כשר, שלא במינו פסול, ולהלכה נפסק כדעת רבי נתן, עוד מבואר שם בגמרא, שלשיטת רבי נתן שמכשיר כשתם את הנקב במינו, כל זה דווקא כשנשאר בשופר רוב שלא ניקב, אבל שופר שרובו ניקב, פסול.

ונחלקו הראשונים בדעת רבי נתן, הרמב"ם וסייעתו סוברים, שרבי נתן מכשיר רק באופן שכשתם את הנקב, הקול של השופר חזר להיות כמו שהיה לפני שהוא ניקב, ואפילו הכי זה כשר רק כשתם את הנקב במינו, נמצא שלפי השיטה הזאת, דהיינו, הרמב"ם וסייעתו, לפי רבי נתן, כדי שהשופר יהיה כשר צריך ג' תנאים:

א. אינו מעכב את התקיעה.

ב. סתם את השופר במינו.

ג. רוב השופר נשאר שלם וניקב רק במיעוטו.

אבל אם חסר אחד מן התנאים הללו, השופר פסול, וזו השיטה העיקרית המובאת כאן בשולחן ערוך.

שיטה נוספת החולקת היא שיטת הרא"ש וסייעתו הסוברת, שרבי נתן שמכשיר כשתם את הנקב במינו של השופר, הוא

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il



ל"ו לעומר

לשמוח בשמחתו של השני

הג"ר ניסים קרליץ אמר פעם בעצרת: "אדם אחד ביקש ממני לעורר על כך שיש אנשים שעושים שמחה בביתם, ואינם נזהרים מלגרום הפרעה לשכנים בשעות הלילה המאוחרות, ודאי שעל בעלי השמחה להיזהר בזה, אבל ברצוני לעורר על הצרות עין שיש היום! הנה אנשים זוכים ועורכים שמחות, ובמקום שהשכנים יהיו שותפים בשמחתם, יש צרות עין! במקום זאת עלינו להתעורר להשתתף ולהרגיש את השמחה של השני, וממילא כלל לא ירגישו שום קושי ברעש שהשכנים עושים. (הליכות שני - אבות פרק ב משנה ט)

נשתדל לרצות בטובתם של אחרים, ובעת שמחתם, נתעורר להרגיש ולהשתתף בשמחתם

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il